

Zd
6655

F
T

QK. 268:10.

Z d
6655

ORATIO

PANEGYRICA

MEMORIAE

REVERENDISSIMI PRÆSULIS,

PAULLI ROBERI SS.

THEOL.D.P.P. NEC NON ECCLESIAE WIT-

TENBERGENSIS ET CÆTERARUM CIRCULI ELECT.

SAXONICI SUPERINTENDENTIS OPTIME

MERITI;

Dicta publice

XXI. M. APRILIS HOC EST QVARTO, AB

EXEQUIIS DIE. A. C.

clō lōc LI.

AB

AUGUSTO BUCHNERO

P. P.

WITTEBERGÆ

Typis JOHANNIS ROHNERI Acad. Typogr.

ANNO M DC LI.

ORIGINELE

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly illegible due to fading and the texture of the paper.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Serenissimorum Electoris Principumque

*Saxon: Legati splendidissimi, Rector Magnifice, Illustres
& Generosissimi Barones, Patres Academici Amplissimi,
Excellentissimi: Assessores Scabinatus & Facultatum Cla-
rissimi: Quæstor, Consules, & Senatores Prudentissimi ac
Spectatissimi; Ecclesiastice Reverendi: tuque reliqua Civi-
um Academicorum nobilissima atq; lectissima Concio:*

uartus dies est, quod sanctum & venerabilem nostrum Antistitem PAULUM ROBERUM solutis justis exequiarum rite humavimus. Qui cum ingenti Academia nostræ haud tantum, sed universa huic Saxonie præsidio juxta & ornamento singulari fuerit, res omnium maximè digna est vira, ut ejus memoria hoc ipso in loco, atq; hâc ipsa in Cathedra, quam supra XX annos eruditissima Scholis, quas ibi habuit, illustravit mirificè, celebraretur. Quas partes quod humeris istis imponi passus sum, facile, spero, excusaverit, tum horum, qui decreverunt mihi istam provinciam, auctoritas (quam sine summo flagitio defugere mihi & declinare haud fuit) tum necessitudo ac jus, quo adolescens ROBERUS me adolescentulum sibi in Condiscipulatu Portæ primùm obstrinxit. Et tot annorum porrò

A 2

Colle-

Collegæ id denegare officij; amicitiaæ legem
haud tantum, sed propè ipsius pietatis lædere,
non præterrem, puto, videbatur. Illud me
multo pessimè habet, quod nihil ejus afferre
possum, quod excellentissimis ROBERI meri-
tis respondeat, aut expectationem vestram su-
stineat, AUDITORES. Nostis, quam in do-
lore maxima etiam & præstantissima ingenia ja-
ceant: quamq; arduum ac perdifficile sit, in lu-
ctu ingenti, simul & pietatis, & eloquenriæ mere-
ri laudem. Deinde, quis ille tam uber atq; di-
vinus Orator est, qui paria ROBERO, cum pri-
mis in festinatione tali, cum animus nec quie-
scendi doloris, nec cogitandi perpensius, quid
dicar potissimum, idq; quam benè & dignè di-
cat, videndi spatium habet magnopere, se dice-
re posse, fiduciam sumat? Non levis ac tralati-
cia res est, de viris summis exponere, & quorum
altissimas maximasq; dotes, pro tarditate ani-
mi, aut nunquam, sicuti sunt, aut ægrè tandem
assequaris, celeriter de ijs atq; magnificè facere
verba. Videborq; magnum quid præstitisse, si
non in ipso limine statim, ac primo aditu, ob-
mutescam. Ego vero cum, uti semel in isto con-
stiti gradu, sic in feralem hunc campum excurre-
re omninò habeam necesse; ita orationem
meam

meam institutam, non ut incedam per tempora,
& universam ROBERI vitam retexam ordine;
sed ut per species, ut loquebantur antiqui in ista
re, de quibusdam virtutibus Viri potissimum,
quoad fieri poterit, exequar. Quod si de eo
quisq;, quem & faciat magni, & plurimum a-
met, quam libentissimè verba fieri audit; de ve-
stra facilitate, AUDITORES, ac benevolentia
præclara omnia atq; eximia mihi ausim promit-
tere. Nam quotusquisq; vestrum est, qui RO-
BERUM aut non impensè amat superstitem,
aut nunc defunctum non venerabiliter recorde-
tur?

Si pretia rerum non tam ex ipsis, quàm in-
strumentis, quibus effectæ, petenda sint; nec
prædicari quisquam possit magnificè, nisi qui
magno atq; illustri loco editus; vehementer erat
timendum, ne oporteret silere ante, quam quic-
quam dicere de ROBERO ingrederer. Nam
quid de genere ejus, deq; natalibus, egregium atq;
excellens afferre licebit, cum is contigerit geni-
tor, qui nec majorum luce conspicuus, & ipse per
se non alio nomine, quam opificij, quod exerce-
bat, & boni viri apud contribules suos notus es-
set? Nunctantum abest, ut præferenda origo
meritis sit, ut potius, quid quodq; sit natum,
quàm uude sit natum, spectare oporteat. Si

A. 3

bestiæ

bestiæ & animantes, ut fortes & strenuas præ-
buerint se, ita & generosæ haberi solent; quidn i
in homine etiam, quod optimū fuerit, id nobilif-
simum judicabimus? Ab eadem terra & aurum &
lutum est: nec fulgentissimas gemmas alia pro-
creat mater, quàm quæ lapillos in trivijs, & alia
hujus producit generis, quæ vulgo calcamus.
Quare non incunabula vilitatem aut pretium;
sed suum cuiq; meritum facit: & inter homines,
non natura & ortus, qui idem omnibus; sed virtus
& animi discriminat. Cætera, sicut fortuita sunt,
aut de naturæ ordine; ita nemini per se aut laudi
eximiæ, aut vitio atq; dedecori esse queunt.
Quare quod alij forte hoc loco dissimulaverint
callidè, id maximè premo; nec ulla alià par-
te magis miror **R O B E R U M**, quàm labo-
rare nonnullis, quâ videatur. Est quidem feli-
cis, & propriâ & majorum fulgere laude: sed in-
gentem ac magnum verè dicere videar, qui desti-
tutus cæteris, lux unius virtuti debeat, quicquid
fastigij & claritatis adeptus fuerit: nec aliunde
sumserit lucem, sed sibimetipse circumfuderit
primus, quâ pariter se & posteritatem suam illu-
stret. Quò difficilius igitur acquirere magni-
tudinem, quam nullam habeas; quàm aliunde
acceptam tueri & amplificare; eò plus in **ROBE-**
RO,

RO, habebit laudis, quod sua solius industria
perruperit tenebras, in quibus natus, facemq; ac-
cenderit, quæ genitis genitorum, & qui ab illis
nascentur, splendorem ac lumen affunderet. Mi-
nimè vero existimandum fortunæ casusque ne-
gotium geri, cum tales homines nasci contigerit.
Providentiæ beneficium est. Quæ cum pro-
mota mortalium commoda benignè cupit, tales
in terras dispensat quoque, qui omnium optimè
destinata perficiant. Quos dum molitur natu-
ra ac fingit, de cunctis thesauris impendit prope-
modum, quicquid raræ atq; eximiæ ibi conditur
dotis. In statuarios pictoresq; æmula scilicet,
qui consummatissimæ pulchritudinis posituri
speciem, quicquid notabile arte ac elegantia aut
observaverint uspiam, aut ipsi conceperint animo
in simulacrum sive imaginem suam libenter con-
ferunt. Si per ROBERUM nostrum juvabit ire,
& recensere pensius, ex quibus contextus fuit, par-
tes; quod artificium benignissimæ opificis, quas,
ut sic dicam quam solertissimas juxta & liberalis-
simas manus ejus ubiq; aspiciemus? Nec nunc de
dignitate corporis, de concinnitate membrorum
& justo habitu, de flore oris præterea, quicquam
dicam. Majora enim in animo ejus enituerunt
ac moribus, quæ manum inijciunt, & sicut prin-
cipe

cipe loco sunt, ita præ cæteris nosci volunt. Ne-
que negaverit quisquam temere, pensandum
imprimis in feliciore natura facundum ac velox
ad disciplinas quascunq; arripiendas ingenium.
Quo laudis titulo in quantum præstiterit PALL-
LUS, evidentissimè vicerit illa varietas artium, il-
lud scientiarum instrumentum multiplex, quo
admirationi hæctenus omnibus fuit. De Græ-
cis, de Ebraicis literis, de cognitione universæ Phi-
losophiæ, ne dicendum quidem est. Quibus
nisi haud leviter sane, sed penitus penitusq; fuif-
set intinctus, non nobis dedisset Theologum,
quicum paucissimi possent conferri. Eminen-
tissimi Principum numerosa se circum ministe-
ria habent; cum ad tuendum majestatis splendo-
rem, tum ad Rempublicam administrandam,
cum ipsi in omnes partes sufficere soli haud que-
ant. Scientiarum quoq; Reginam haud parum
de dignitate sua amittere, & velut in quasdam
cogi angustias, vero est simile, si non stipata pul-
cherrimo artium comitatu fuerit, quæ ancillarum
instar imperia Dominae præstolentur. Ita etenim
habeo; qui per interpretes cognoscat Scripturas,
nec nisi aliena fide ingenioq; nitatur; præterea
intelligentiam rerum causarumq; non habeat,
nec aut inveniendi firmandiq; veri, aut depre-
henden-

*Callani Oratio funebri
Mithras p. 570*

appellarunt, se ipso maximè magistro usus, calle-
bat. Omni hoc genere à prima annorum tene-
ritate delectatus mirificè, non ut inanis & mox
cum sono transituræ voluptatis instrumentum
haberet, sed pietatis & laudis divinæ: quam voce
non tantum ac carmine; sed cithara etiam tym-
panoq; ac tuba reddendam, de Psalmis didicerat.
Non cæteræ eruditioni hominis injuriam fece-
ro, si de Poesi quoq; ejus hoc loco reddiderim.
Quid est Poesis, nisi genus quoddam, sed præ-
stantissimum Musicæ? Cum ea itaq; nunc apte
connectitur. Quid est Poesis, nisi contubernalis
sapientiæ, ut sapientissimi etiam judicarunt?
Non aliena igitur magnorum doctissimo-
rumque virorum laude. Si in Nepotiano
Presbytero pingendi artem commendavit Hie-
ronymus: quis studium carminumque amo-
rem commemorari in Antistite indecorum puta-
verit? Idem Presbyteri Episcopi q; officium est:
sed in hoc dignitas amplior. Et cum pictura
Poesisq; cognatæ sint, hæc nobilitate tamen ex-
cellit. Ultraq; autem de liberalium numero: &
itaq; nec ea Presbytero, neq; Episcopo ista indi-
gna. Quid, quod producere maximos viros haud
parvo numero possum, qui ab his literis non
modo

modo remissiones animi & otij sui oblectamenta
petere; sed serias etiam & graves maxime cogi-
tationes ac curas interstringere & temperare hoc
suavitatis genere fuerunt soliti. Nam quid de
maximis Ebraeorum Regibus, Davide ac Salomo-
ne commemorem? Qui rebus gestis imperia; inge-
nia vero divinis versibus, æquatâ gloriâ, nobilita-
runt? Quid de Ecclesiæ prisca luminibus, Ambro-
sio, inquam, atq; Hilario; quin Damaso ipso Pon-
tifice; Prudentioq; atq; Paullino, ut infinitos alios
taceam? Qui non minorem laudem pangendis
carminibus cælestissimis, quam prosternendâ
Hæreticorum, perfidiâ retulerunt. Aemulus itaq;
horum ROBERUS, quam adolescens artem di-
dicerat, eadem felicitate exercuit senior: seu dan-
dus ludus ingenuus animo, seu satis faciendum
amicis esset, aut approbanda pietas Deo. Desun-
gens nunc Epigrammate aliquo (cujus generis
plura & argutissima & rotuntissima ab ipso legi-
mus) nunc Edyllio quodam: nam justa & longio-
ra Poemata condere, per occupationes muneris
prohibebatur: nec ipse rerum curarumq; tem-
pora ludo eximi, permittebat. Ac nescio quid
in ROBERO hinc prius mirer: felicitatem ingenij,
an judicij pondus & gravitatem. Fæcundæ in-

dolis erat redundare in variarum artium elegantium; at intelligere, artes omnes communi inter se aptas vinculo, & colligatas tam arcte, ut separatae atq; diductae vim ac aeternitatem suam tueri haud possint; idq; discendas omnes & complectendas; mentis judiciosissimae est. Quicquid sit, utroq; ROBERUS praestitit: & praeter ista memoria quoq;, tam veloci ad comprehendenda, quae vellet, quam continenda, quae accepisset, fideli: nec minus prompta reddendis ijs, quae postularetur. Quis unquam ROBERUM sive concionaretur in templo, sive dissereret ex cathedra, sive alio loco & causa oraret aliquid, haerere, frigescere, oratione destitui, notavit atq; advertit? Ita perpetuo eum lecta beataq; verborum ac sensuum copia circumfluebat. Jam, in familiari consuetudine, inque convictibus, cum positam paullulum severitatis munerisq; persona, hilaritati aliquid dandum innoxiae est; quas ille historias, quas narrationes, veteres, recentes, utrarumq; medias: quae dicta & apophthegmata, seria juxta & lepidiora (si illa amoenitas aliquid bonae frugis promitteret) & quam appositè, ad nimbi cujusdam instar, multa jucunditate, sed nullo gravitatis dispendio, conferebat? Neq; enim, ut puto, quicquam

quam inhumanis iis est, qui nunquam ridere sustinent, & Sapientis dignationem solâ tristitiâ ac supercilio metiuntur. Hoc a. dum faciunt, non illum quidem agnoscunt hominem, sed saxû, ac stipitem, aut DEUM, concinnant. (Quamquam Homerus & Deos suos ridentes induxit.) Nisi me omnia fallunt rectissimè Sapientem humani generis medicum dixerim, Hic enim est, qui animorum medicinas & proficitur & facit: investigator haud tantum; sed & magister atq; præceptor veritatis communis, unde mentium sanitas est. At bonum Medicum nonne & morum elegantia venustasq; sermonis commendat jacentibus? Et ipsi jacentes annõ lubentius æque ac plenius præceptis eorum obsequi solent, qui cum illecebra quadam ad se intrarunt? Quid quod nec Medici unam aloen, absynthiumve, aut alia hujus generis multò amara & tristia, ægrotis propinant; sed per ætatem & mel, & cannæ Indi-
cæ succum, & plura ejusmodi grata ac dulcia pharmacis quam saluberrimè consueverunt miscere. Vetustissimorum Sapientum, sed Platoniorum in primis, fuit, sub ludicri & jocularis argumenti specie, gravissimarum rerum explicare doctrinas; & Pietatis ac Religio-

nis nostræ auctores ac duces cum disciplinam sermonis conderent, non excluderunt voluptates ac sales; scurrilitatem ac turpitudines abstulerunt. Quas neq; loqui Christianus salvâ sacramenti religione; & absque piaculo audire Sacerdos vix potest. Non hæc festivitas igitur detraxit sanctitati R O B E R I; sed commendavit eam potius, & acceptabilem magis reddidit, documento prolixo, cum expeditæ memoriæ, tum amœnioris ingenij ac lætioris. Præclara atq; eximia sunt, de quibus diximus hæctenus: modica tamen præ illis, quæ post deinceps sunt exponenda. Quanta modestia enim, quantaq; humilitas? Quis generosus ac incorruptus candor in PAULLO perpetuo fuit? Quis unquam in dictis ejus aut factis, tum gestu ac moribus, affectatum quicquam, & fictum arte; aut temporis causa vafre assumptum ac callidè, notavit ac deprehendit? Simplicia omnia, & intemerata, & sine fuco atq; fallaciis, ad morem majorum & innocentiam, composita erant. Ut nec inficeretur seculi vitijs, & inter publicos at bonos mores innoxia vita decurreret. Multis præclaris ingenijs subinde verba dedit ambitio: nec tantum

tum modestiæ ipsis abstulit laudem; sed æqui-
tatis quoq; ademit. Nam plus, quam par est,
memores sui, & tot bonorum conscientia ela-
ti, dum rapere malunt, quam expectare, quæ
sibi putant deberi, quas comminiscuntur artes
callide, quas frequentissime instruunt machi-
nas? Quæ, cum non habeant exitum, sæpe de-
scendunt ad vim, & movent turbide omnia si
extorquere manu possint, in quo solertia ipsotū
ac preces fuerunt frustra: vel ut dolori suo litent
tantum, nec videantur impune contemti.
Pessimum genus hominum, & in perniciem
Rerumpubl. inventum. Quod si procedunt
conata rectè, & potiuntur votis, tum fermè
ambitioni succedit superbia, eoq; adducit ple-
rumq; feroces animos, ut felicitatem ac ampli-
tudinem suam, despectu & contumelijs cæte-
rorum tueantur. Ad injuriam prope; ad vi-
litem certè, interpretati, si alijs patiantur
æquari. Ut maximis dotibus ornatus ROBE-
RUS; ita & consecutus dignitates maximas est:
quietus tamen & placidus, & nihil per impo-
tentiam ac pravam libidinem movēs. Tantumq;
abfuit, ut quicquam muneris ambierit un-
quam protervius, ut & oblatos honores recusa-
rit

rit non raro: nunquam profecto, nisi pudenter ac verecundè acceperit; aut jam coactus. Nam jure suo in eum, cum allegendus in Professorum ordinem, & mox in nostræ Saxonæ communem Ecclesiarum curationem esset mittendus, ni Serenissimus Elector egisset, minores infulas, amplissimi Sacerdotij prætulisset fortunæ. Cui admotus firmus modestiæ proposito, nihil mutavit in moribus, & instituti pristini sectam constanter perpetuo tenuit. Itaq; cum multi assiduè mortales ventitare ad eum haberent necesse, aut delaturi querelas, aut petituri consilium ac opem, nemo in admittendo facilior, nemo in audiendo humanior ac patientior; aut dimittendo benignior, æquior, utilior fuit. Adeò, ut multi, qui dignitatis in eo veriti personam, cum metu & trepidatione accesserant, mox pleni gaudio recedentes, sibi propemodum odio essent, quod mores Antistitis humanissimi ex alijs causis potius, quam ex natura ipsius, æstimassent. Eadem bonitas & moderatio aderat, cum irascendum muneris causa, & indignandum vitijs esset. Namque cum satis factum officio, & emendationis spem pænitentia afferret, nihil manebat

manebat ex iracundia; neque timere necesse
erat, quem culpæ confessione, & execratâ men-
te malâ, & datâ in meliorem frugem fide, pla-
casses semel. Hoc morum temperamento &
retinebat Episcopi reverentiam, & charitatem
Patris merebatur. Jam quæ vivendi disciplina
ipsi cum suis, quæ laris domestici sanctitas erat?
Quem nemo ingressus unquam est, qui non
industriæ, & continentiæ, & frugalissimæ gra-
vitatæ laudator recesserit. Nemo magis pro-
fulam istam in apparatus convictibusq; luxu-
riam detestatus est: quamquam exemplo ma-
gis, quam dicto: cum & proficere intelligeret
magis, qui faciendo docerent. Contentus itaq;
removisse sordes, splendorem, lautitias & sum-
tuosos instructus remittebat ijs, qui seculi mo-
rem, quàm Servatoris simplicitatem mirari ma-
lunt. Cujus exemplum nisi Sacerdos expri-
mat, auctorem propemodum muneris sui infi-
ciatur. Ubi igitur sunt, qui nisi ficedulis im-
pleantur ac turdis, perire fame se credunt? qui
Chium & Creticum nisi in pateris suis spumare
viderint, loram bibere putent? qui holoserico
bombycinoq; vestiri vilis, saccum & cineres
interpretantur? Veniant, inquam, & ab RO-
C BERO

BERO nostro discant, magnos etiam viros sine pompa & fastu tueri nomen, nec in inani- bus & nocituris divitiarum ac dignitatis fructum statuere. In magno ambitu voluptatum, vix potest teneri sanctitas; & quo successu suadebit aliquis, longè ante corpus habendam animam, qui in curanda cute sua plus æquo ipse, & unicè prope, sit operatus? De pietate diu ante dictum oportuit. Sed ab imo in summum enitendum est. Et solent principes non præcedere amicos, sed sequi. Quare si ultimo loco inter virtutes ROBERTI commemorabitur Pietas, non id auctoritatem ejus minuet; tuebitur potius atq; attollet. Utinam autem toto eloquentiæ flumine inundare nunc possem, & de Virtute maxima, non nisi amplissimè dicere! Sed ea copia à rivulis nostris cum expectari haud possit; id restat, ut dicam de ea, in quantum fas est: si quanta ipsa sit, explicare haud licet. Itaq; cum universa ratio ejus, partim in recto sensu de DEO; partim in vero cultu ejusdem posita sit; utrumq; caput ita implevit ROBERTUS perpetuo, ut eruditissimi cujusq; de nostris sinceritatem, & antiquorum devotionem atque ardorem abundè æquaret.

Nam

Nam disciplinam veritatis æternæ ut semel in-
duerat animo, ita retinuit constantissimè, in-
trepideq; professus est semper: quin ut magi-
ster quoq; ejus ac Doctor publicus, non tantum
interpretatus est disertissime ac incorruptissime,
verum & contra hæreticorum petitiones om-
nis generis & machinas improbas fortissimè jux-
ta & felicissimè hætenus vindicavit. Hoc te-
stimonium ipsi uno ore hæc Academia nostra
nunquam non reddet plenissimè: & documen-
to præterea erunt tot scripta ejus ac libri, quos
aut jam edidit hætenus, aut mox edendos reli-
quit in scrinijs. Neq; enim permittent hære-
des, ut lateant ibi, atq; luctentur cum blattis,
aut paucis profint, qui erudire christianum or-
bem saluberrimè possunt, &, quia eidem scri-
pti sunt, debent. Quos eam ob causam & no-
minare in præsentis supersedeo, ne recitatio ti-
tulum ipsorum operum desiderium incendat
magis, quàm ferri ut queat. Jam quas R O-
BERUS DEO preces, quos hymnos ac Psal-
mos, aut saltim suspiria & intra animum con-
cepta vota, quam assiduè, quam castè offere-
bat? Quo mentis igneæ affectu, atq; fiducia sa-
lutem Ecclesiæ, necessitates patriæ, commoda

omniū deniq; , ubiq; & semper sanctissimo numi-
ni commendabat? Nam præter solennia sacro-
rum, quibus religione publica litare DEO so-
lemus quotidie, statas quoq; precationum, red-
dendarumq; laudum divinarum horas ordina-
verat domi: cum ipse chorum eum, tanquam
legitimus Præsul, ducens, circumfusæ familiæ
affectu & voce efficacissimè præiret. Id enim
p'us erat, quàm præcepisse. Nec bonum pa-
trem familias magis studere aliud par est, quàm
primo omnium ut vacet crimine: deinde ut
mores suos familiæ induat: & si se reddere me-
liorem haud possit, similem tamen sibi efficiat.
Quod nisi fit, vel semet ipsam pessimæ indolis,
vel dominum arguet negligentem. Non fru-
stra hoc loco retulero, quam fidem ROBE-
RUS, ac curam sollicitam; quos indefessos la-
bores perpetuasq; vigiliis ad obeundas officij
partes attulerit. Hæc omnia enim non sibi
magis atq; officio, quam DEO præstabat: cu-
jus se gerere vicem, tanquam actorem aut pro-
curatorem aliquem: cui reddendas esse olim
villicationis suæ rationes, ut auctori ac Domi-
no, & probe & semper recordabatur. Id
unum igitur noctes ac dies agebat unicè; id re-
puta-

putabat assiduè apud animum intentus & cau-
tus, ne quæ corrumpere gregem labes, aut de-
minueret vis: & jus commissæ tutelæ inviola-
tum sibi maneret ac integrum. Sed quoniam
non illum sanctissimum affectum tantum, quo
veneramur DEUM accolimus; sed abundantiam
quoque amoris, quo DEO proximas po-
testates; tum genitores parentesq; & cæteros no-
stros affectus prosequimur, Pietatem vocamus;
in ista & parte, quàm præclare ROBERUS ver-
latus fuerit, nunc oportune subiiciemus. Re-
periuntur inter Sacrorum Præsules qui fictæ hu-
militatis ultimæ titulo servorum servos se solent
vocare: cum eò mox arrogantia progredian-
tur, ut eminentissimas etiam seculi potestates
se evehant suprâ, & sceptrâ omnia subijcere pe-
dibus ac impotenter calcare, prærogativam
muneris putent. Non ignorabat ROBERUS
sublimitatem officij sui: sed majestatis etiam
jura optime noverat: & itaq; cumulate reddebat
semper, quæ deberentur Principibus, quibus se
ipsum subjectum quoq; nunquam non reve-
rentissimè agnoscebat. Neque enim tiaras ac
sceptrâ in terras ideo destinat DEUS, ut cor-
porum nostrorum salutem tueantur tantum,

C 3

Sed

Sed animorum felicitati ut quoq; prospiciant.
Quas partes licet delegent Sacrorum præsidib9;
supremum regimen tamen sibi, & illis reservant,
quos in consilij sui & curæ partem sibi ad-
junxerint. Cujus uti oblitus minimè erat RO-
BERUS; sic diligenter officij sui recordabatur:
& quò præstabat id abundantius, hoc magis di-
ligebatur, ab illis, quibus hanc cultus observan-
tiam deferebat. Possim non pauca hujus ge-
neris argumenta adducere: sufficit tamen retu-
lisse honorem in PAULLI suprema prolixè
collatum. Quæ destinatis Legatis Splendidis-
simis, quos nunc adesse etiam cernimus, & Pa-
ter Patriæ, & eminentissima ejus ac incompara-
bilis conjux, nec non altera nostra spes, non dispar
maximo Patri filius ipse maximus natus, hono-
rarunt magnificè: inq; eo testati sunt, cum
quanti videntem ac vivum ROBERUM fece-
rint: tum quam nunc lugeant atq; desiderent
mortuum. Neq; enim quis temere ejus mag-
nopere curet exequias, cujus vitam ac mortem
juxtà æstimet. Non dissimulanda hæc pietas
Serenissimorum Principum; quin plenum po-
tius illi reddendum testimonium fuit. Namq;
qui bonâ fide DEVM colit, amat & Sacerdotes.
Ad pri-

Ad privatos affectus transituro de charissima
conjugē primò dicendum est. Quam in-
credibili studio, amore, sanctitate complexus
PAULLUS perpetuo est. Et merebatur illa
his coli officijs, quia tanta pietate in virum, tan-
ta constantia etiam fuit, ut neq; ad ministerio-
rum propè conditionem dubitaret descendere,
æquatura sedulitate, quæ charitate ac fide supe-
rabat. Porro maritum tam bonum ac pium, quis
d durum atq; iniquum Patrem crediderit? Certe
amavit & liberos PAULLUS, ut oculos suos:
imò ut viscera sua, eorumq; salute & cura nihil
antiquius habuit unquam aut prius. In id in-
cumbens præcipuè, ne alijs potius, quàm ejus mo-
ribus noscerentur, cujus & sanguinem ferrent.
Ac frugi liberorum indoles cum Genitoris præ-
cepta non imbiberet tantum obsequio facili; sed
actu præstaret assiduè, perinde felix pater erat,
ut pius. Si de supremis viri documentum lice-
bit capere, haud futili conjectura colligere pos-
sumus, summâ quoq; ROBERUM in suos
parentes pietate fuisse. Non ita multo ante,
quam vita decederet, persuasit sibi, ab amantis-
sima matre vocari domum. Cui amabili-
mentis errori sic indulgebat, ut nullis hunc sibi

eximi

eximi rationibus pateretur. Itaq; nihil aliud
facere, quàm maturare profectiōem animo,
seq; ad iter accingere. Haud integrum sibi fe-
rens, charissimorum iussa negligere. Et boni
filij esse, prævertere etiam Parentum imperia;
strenue certe ac sine cunctatione exequi data.
Erat hoc ludus quidem ac visum inane, sed ab
impulsione sanctissimi in parentes affectus illi
oblatum. Qui cum' recurreret, has fabricaba-
tur imagines scilicet, & menti morbo debilitatæ
objiciebat. Ne clausula solenni careat carmen,
& in eodem ut terminetur oratio, quō finijt vi-
ta, de eo ipso quoque reddendum erit non ni-
hil. Nimirum hic circulus ille, hic orbis est,
quo omnes decurrimus: nascimur parvuli atq;
ploramus; cum adolevimus, agimus partes in-
ter labores infinitos ac turbas, tandemq; exi-
mus theatro, cum ignominiâ, si steterimus male;
sin pulchrè functi officio, sequenti favore ac
plausu, qui & ROBERO â nobis prolixè de-
betur. Supra biennium est, cum tentaretur
morbo, qui non tam vitæ usum, quam vitæ
officia everteret. Cum pateretur ex valetudine,
quod grandi natu ex ætate sæpius solent; qui in-
tercepta memoriâ rerum, in primam annorum
simpli-

simplicitatem, velut admoti initijs, jam recurrente orbe in se, repuerascere denuò solent. Sed diuturna valetudine implicatus, brevi ac celeri fato peractus est. Nam paullo post, cum iisset cubitum, in morem attoniti, stupere toto corpore cepit. Cumq; remedijs nullis motus & mens reduci possent, factum est, ut moreretur ante, quam semet ipse sentiret mori, aut qui curabant circum, intelligerent prope. Quod si interpretabimur rectè, felicitati cuidam est deputandum. Nam quotus quisq; non facilem sibi, & inter dolores ac cruciatus varios non diu tractam mortem expetat? Profecto hoc non tam mori est, quam somnum sumere: qui sine omni molestia labores diei, ut sine dolore mors istiusmodi vitam finit. Neq; de lecto expergiti tantum, verum de tumulo etiam surgimus: & eò surgimus, ut novam & meliorem vitam redaspicemur. Hæc fides nostra, hæc spes communis Christianorum est: quam solam retinuit, quum cætera amisisset ROBERUS. Nec enim opprimere eam poterat morbi vis, cum soli corpori incumberet; & ista in intima mente servaretur. Quam excitaverat paullo ante precibusque ac hymnis, quos decantarat Deo, cum peteret somnum, in mortem ipsam continuandum.

D

Eru-

Eruditorum observatio est, Aristotelem cum Peripateticorum familiâ aut agnovisse fatum nullum, aut ita appellasse naturam. Nihil divini igitur intervenire humanis rebus, cum alibi, tum viros magnos cum nasci & mori contingeret. Quod si non aliud fatum est, quam providentiæ divinæ judicium, seu dispensatio eorum, quæ providentiâ decrevit, quod sentiebant Platonici; mirum non est, negasse & sustulisse Aristotelem fatum, quod providentiâ sequitur; cum providentiâ ipsam negarit, quæ antecedit. Quanto melius Ille Homericus Nestor Telemachum putabat nec nasci talem sine Diis, nec adolescere potuisse? Quanto verius Seneca negabat aut bonum virum sine Deo fieri, aut magnam cuiquam mentem contingere? Si messes opimas, si largum uberemq; autumnum; si cæterarum rerum lætissimas copias ad benevolentiam Numinis ac pietatem; rubigines contra pluviasq; immodicas, tum fulminum jactus atque incendia, ad iram ejusdem atq; vindictam referre consuevimus; quidni egregie rebus nostris cupere DEUM existimabimus, cum excellentes ingenio, virtute, doctrinâ, viros humano impertitur generi; & rursus averso â nostris commodis & alienato animo esse, eosdem cum tollit? Est

Est quidem naturæ institutioni ac ordini impri-
mis conveniens, ut quæ maturuerunt, senescant;
& quæ senuerint, decidant; & quartum ac sexa-
gesimum annum agente ROBERO, quid mi-
rum, si graviores ætatem finis exciperet? Sed
minimè existimandum Rectorem orbis, nonni-
si miraculis prodigiisque aut benignitatem suam
testari mortalibus, aut indignationem justam
ostendere. Naturæ ministerio utitur: & quic-
quid aliis causis videtur accidere, id destinatio-
nis suæ instrumentum facit. Sic pestilentia, &
ficcitates, & alia hujus generis mala, ex tempestati-
bus anni ac cœli habitu, contingere possunt; cum
tamen sæpissime, quod Pythagoræi præclarè ob-
servant, non tam ad causas suas hæc omnia,
quam ad auctorem Deum referre oporteat, qui
hæc dispensat ac ordinat, non ut naturæ imple-
ant ordinem; sed ut decreta justitiæ suæ adversus
delicta mortalium exequantur. Absit omen,
& quicquid vereri timidiores animi possunt,
eveniat hostibus; cæterum temere non est, quod
nulla frequentiora funera prope hætenus, quam
vetustissimorum Theologorum vidimus. Ma-
ximum robur militiæ in veteranorum virtute
positum: cum ad tyrones res rediit, quàm in am-

biguo atq; incerto victoria est? Perinde com-
paratum cum Ecclesia est: nec unquam majus
periculum imminet, quam cum paucissimi, aut
nulli sunt super, quorum & cana scientia sit, &
cana auctoritas. Multum ingenij, multum vi-
goris ac spiritus juvenibus adest: sed deest ferè re-
gendi & moderandi prudentia. Quo fit, ut dum
exultant ferociuntq; ætatis bonis, nec caveant
satis in præsens, nec in futurum recte provide-
ant: & acrius plerunq; petant certamina, quàm
felicius vincant. Ut itaque navem non remi-
gum robur atque contentio magis, quàm gu-
bernatoris peritia ac sapientia servat; Ita Ecclesiæ
salus ac incolumitas, non tam ab ingenij viri-
bus, quæ instar remorum obtinent, quam à ma-
tura & circumspecta moderatione, multisque
experimentis firmata sapientia, quæ totam mo-
lem, in clavi effigiem, agit, est expectanda. Red-
eo ad ipsum ROBERUM: & ita redeo, ut com-
mendatione hominis brevissima functus oratio-
ni meæ finem imponam.

Quaquaversus in hoc Amplissimo Confessu
oculorum dirigo aciem, multas ubiq; & magnas
doloris acerbi significationes, multa & luculen-
ta gravissimi luctus indicia deprehendo ac noto.

Vos

Vos PATRES Conscripti Collegam ac Parasta-
ten fidelissimum; Vos Reverendi Ecclesiastæ
Antistitem magni exempli, ac ducem: Vos
Studiosi Juvenes, Doctorem ac præceptorem de-
ploratis optimum: omnes ac singuli amisso RO-
BERO Patrem pastoremque communem ac
animarum custodem lamentabiliter desidera-
mus. Quid hanc atratam cathedram, quid hæc
subsellia circumposita loquar? Videntur profe-
cto & illa quendam doloris sensum percipere;
quin sensu ac spiritu defici velut, cum eâ se voce
orbata vident, quâ in Orphæi carminis modum
animari quasi atque spirare hæctenus videban-
tur. Sed nemo majus ac altius vulnus, quàm
ipsa Ecclesia, quam Academia nostra in PAUL-
LI accepit funere: hac tempestate imprimis, cum
tantis discordiis & dissensionibus res Religionis
distrahitur pessimè, & in periculum summum
adducitur. Sed bene habet: sæviant fluctus,
tumultuentur procellæ, frangantur remi, decidât
vela; Christus in navi est: non potest mergere
tempestat ulla, cum Dominus tempestatum in
partem periculi venit. Magna in Electore
Serenissimo, magna in iis, qui ipsi in consilio
assunt (ex quibus potissimum te, quippe præsen-

tem, JACOBE VVELLERE, honoris causa
appello meritò) magna in vobis, PATRES
AMPLISSIMI, in primis, qui Theologicæ
cathedræ estis præpositi, spes nobis posita est.
Vobis Ecclesia, Vobis hæc Academia dejecta &
squalida lacrimis tendit manus; vestrum implo-
rat auxilium, vestram deposcit sollicitè opem.
Vestræ tutelæ, Vestro certissimo patrocinio, an-
xia trepidaq; se credit. Vos dabit operam, &
contendetis nervis omnibus, ut securitatis suæ ac
status non spem ac votum magis à vobis capiat,
quàm voti ipsius fiduciam ac robur maturè su-
mat. Quod si à vobis impetraverit (quod an-
guratur haud vanè) erit profectò, cur lenius
æquiusque hanc ferat jacturam, nosq; de tanto
sublato præsidio parcius doleamus.

D I X I.

ROBERUS moritur magnus a *Prædator Jovæ,*
Omnia Theiologi qui pia puncta
tulit.

Prædatus, prædam retulit, virtute Jehovæ
Tartara, lucratus sic pia corda Deo.

Publica seu calamo pro Christo bella move-
bat,

Seu cathedram viva voce animabat o-
vans,

Evafit Victor. Si non respondeat orbis
His meritis, cælum digna brabea da-
bit.

Arma, dolos, fraudes, quin cuncta ferocia Vi-
ctor

Et Sathanæ & mundi jam superata
videt.

Sic fato est functus felix ROBERUS. Abite
Sistite jam lacrymas Eusebie, Euepie!

Deplorare nimis, calum invidisse Beato est!

Vita hæc morte carens non sine morte datur.

(a) *Vidiea-
tur Heron.
Ambros. Gre-
gor. Beda in
c. 49. Gen v.
27. Augustin.
serm. 1. de
Convers.
Pauli*

Defino

Desino delacrymans. Jacet hîc virtutis *agalma*,
Gloria Doctorum: Theologi speculum!
Commendata pio sint porrò Templà, scholæq;
Totaque sit soboles Roberiana, Deo.

Zd 6655 AX

*Beatis Roberianis manibus, Theologi
summi, socii sui & post
fata venerandissimi,*

regi. Jenu.

Jacobus Weller D. Serenif.
El. Sax. à conc. aul. prim. &
Consilij sacris.

1012

M. G.

Pon Zd 6655 1QK

ULB Halle

3

001 856 553

QK. 268:10

OR A

PANEGY

MEMOR.

REVERENDISSIMI

PAULLI RO

THEOL.D.P.P. NEC NON

TENBERGENSIS ET CÆTERAR

SAXONICI SUPERINTENI

MERIT

DICTA PUB

XXI. M. APRILIS HOC E

EXEQUIIS DIE

cl. Isc L

AB

AUGUSTO B

P. P.

WITTERER

Typis JOHANNIS ROHN

ANNO M D

Z d
6655

